

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

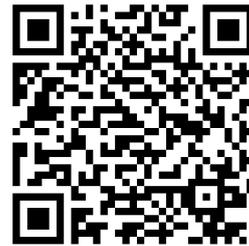
Державний обліковий номер: 0824U003525

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-12-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого №29 від 16.01.2023

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борох Тетяна Сергіївна

2. Tetiana S. Borokh

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: право

Дата захисту: 20-12-2022

Спеціальність за освітою: правознавство

Місце роботи здобувача: Верховний суд

Код за ЄДРПОУ: 41721784

Місцезнаходження: вул. П. Орлика, 8, Київ, 01043, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 490

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.27.01

Тема дисертації:

1. Зловживання правом в сімейних правовідносинах.
2. Abuse of law in family legal relations.

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена комплексному правовому дослідженню «зловживання правом» в сімейних правовідносинах. У роботі проведено узагальнення представлених в цивілістичній науці підходів до розкриття характеру і природи зловживань в сімейному праві як особливоого виду неправомірної поведінки; визначено форми та види зловживання правом в сімейних правовідносинах, проаналізовано юридичні наслідки зловживання правом в сімейних правовідносинах. Зазначено, що сучасний розвиток суспільних відносин наполегливо вимагає конкретизації поняття «зловживання правом» в сімейних правовідносинах з метою переведення його в сферу законодавчого регулювання, оскільки розрізнені наукові погляди безсилі надати належну допомогу практичній сфері реалізації суб'єктивних прав в сімейних правовідносинах. Загальний висновок роботи полягає в тому, що на підставі проведених узагальнень, представлених в цивілістичній науці, підходів до розкриття характеру і природи зловживань в сімейному

праві, зловживання правом в сімейних правовідносинах є особливим видом неправомірної поведінки, якому притаманні спеціальні форми та види зловживання правом. Вихідною тезою дослідження стало обґрунтування того, що зловживання суб'єктивними правами в сімейних правовідносинах визначено як один з видів неправомірної поведінки, що є пов'язаною з реалізацією суб'єктивного сімейного права, яке спрямоване на задоволення власного інтересу, але має наслідком заподіянням шкоди охоронюваним сімейним законодавством правам та інтересам інших осіб. Вказано, що поняття «зловживання правом» визначають і як правопорушення, і як делікт, і як особливий тип правової поведінки, і як особливий вид неправомірної поведінки, що є предметом наукової дискусії про природу досліджуваного явища залежно від конкретної галузі права. Авторкою вперше зазначено шість підходів до визначення правової сутності та зовнішніх форм зловживання правом в цивільних й сімейних правовідносинах. Формальна відповідність поведінки суб'єкта сімейного права нормі права полягає в тому, що зовнішні межі його суб'єктивного сімейного права відповідають можливості, яка визначена правовою нормою; внутрішні межі суб'єктивного права виявляються порушеними. В цьому і полягає особливість змісту меж суб'єктивного права. Загальні межі здійснення будь-якого права визначені в Конституції України через чітку заборону порушення прав і свобод інших осіб під час здійснення права. Аналіз концептуальних положень про сутність категорії «зловживання правом» надає можливість визначити основні ознаки зловживання правом в сімейних правовідносинах, серед яких: соціальна шкідливість поведінки суб'єкта сімейних відносин, зумовлена корисливістю та іншою особистою зацікавленістю, егоїстичним втіленням в процесі здійснення права тільки своїх інтересів; володіння відповідним правом правомочною особою, порушення меж здійснення сімейного права. У зв'язку із цим зловживання правом не може бути кваліфіковано як спосіб його здійснення всупереч змісту самого права. Навпаки, зловживання правом завжди передбачає такі дії, які відповідають змісту суб'єктивного сімейного й цивільного права. Сучасна цивілістична доктрина пов'язує змістовне наповнення визначення «зловживання правом» через загальні принципи здійснення права, а саме справедливості, добросовісності, розумності. Водночас сфера недобросовісного здійснення власного суб'єктивного права, вочевидь, є значно ширшою, ніж реалізація права «на зло». Зловживання правом в сімейних правовідносинах не може бути віднесено ні до правомірної поведінки (враховуючи ознаку шкоди), ні до правопорушення, оскільки воно виникає тоді, коли формальна реалізація суб'єктивного права однією особою спрямована на досягнення іншої, ніж передбачено нормою права, мети, що в результаті призводить до порушення суб'єктивного права іншої особи або настільки звужує його, що воно перестає бути корисним і цінним для неї. Інакше кажучи, «своє» право протиставляється праву в цілому. Власна мета за допомогою наявного в особи суб'єктивного права на певні дії досягається через нехтування правами інших, вступаючи у протиріччя з принципами, цінностями, метою права взагалі. Окрему увагу приділено інституту недопущення зловживання суб'єктивним цивільним правом в європейському праві. В європейському праві здійснення суб'єктивного цивільного права з перевищенням меж реалізації цих прав його носіями є предметом правового регулювання норм цивільного права, які входять до правового інституту недопущення зловживання суб'єктивним цивільним правом (фр. abus de droit) (лат. загальне посилання на умисел). Рецепція римського права сприяла виробленню загальних засад і, відповідно, уніфікації європейського права, згідно з яким ніхто не може діяти зловмисно, якщо він використовує належне йому право. Свобода правомочної особи щодо здійснення суб'єктивного права визнавалася абсолютною.

2. The paper summarizes the approaches presented in civil science to disclosing the nature and nature of abuse in family law as a special type of illegal behavior; the forms and types of abuse of law in family legal relations are determined, the legal consequences of abuse of law in family legal relations are analyzed. It is noted that the modern development of public relations insistently requires the specification of the concept of "abuse of law" in order to transfer it into the sphere of legislative regulation, since disparate scientific views are powerless to provide adequate assistance to the practical sphere of the implementation of subjective rights in family legal relations. It is indicated that the concept of "abuse of law" is defined both as an offense and as a tort, and as a special type of legal behavior, and as a special type of illegal behavior, which is the subject of scientific discussion about the nature of the phenomenon under study, depending on the specific industry rights . For the first time, the

author notes six approaches to defining the legal essence and external forms of abuse of law in family legal relations. Formal correspondence of the behavior of the subject of law to the rule of law is that the external boundaries of his subjective right correspond to the possibility determined by the legal norm; the internal limits of subjective law are violated, and this is the peculiarity of the content of the boundaries of subjective law. The general limits of the exercise of any right are defined in the Constitution of Ukraine through a clear prohibition of the violation of the rights and freedoms of other persons in the exercise of the right. Analysis of the conceptual provisions on the essence of the category of "abuse of law" allows us to determine the main signs of abuse of law, including: social harmful behavior caused by self-interest and other personal interests, selfish embodiment in the process of exercising law only of one's own interests; possession of the relevant right by an authorized person, violation of the limits of the exercise of the right. In this regard, abuse of the right cannot be qualified as a way of exercising it, contrary to the content of the law itself. On the contrary, abuse of law always presupposes such actions that correspond to the content of subjective civil law. The modern civil law doctrine connects the content of the definition of "abuse of law" through the general principles of the exercise of law, namely, justice, conscientiousness, rationality. At the same time, the sphere of the unfair exercise of one's own subjective right is obviously much wider than the exercise of the right "in spite". Abuse of law can not be attributed to either lawful behavior (including a sign of harm), or an offense, since it occurs when the formal implementation of a subjective right by one person is aimed at achieving a goal other than that provided for by the norm, which in As a result, it leads to a violation of the subjective right of another person or narrows it down to such an extent that it ceases to be useful and valuable to her. In other words, "one's" right is opposed to the right as a whole. A person's own goal with the help of a person's subjective right to certain actions is achieved by neglecting the rights of others, conflicting with the principles, values, and the goal of law in general. The paper notes that the abuse of subjective rights in family legal relations is one of the types of legally significant misconduct, which is carried out through the implementation of subjective family law, which is aimed at realizing one's own interest associated with causing harm to the rights protected by family law and the interests of others. In European law, the exercise of subjective civil law in excess of the limits of the exercise of these rights, its bearers are the subject of legal regulation of civil law norms included in the legal institution of preventing the abuse of subjective civil law (fr. Abus de droit) (lat. General reference to intent). The reception of Roman law contributed to the development of general principles and, accordingly, the unification of European law, according to which no one can act maliciously if he is using The prohibition of chicane in German civil law is a general principle. As the German civilists point out, it is most often used in the field of property law, namely in the case of the exercise of property rights solely in order to annoy another person. In addition, this principle is used in inheritance, family law, partly in the law of obligations.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Хохлова Т. С. Окремі питання конструкції «зловживання правом» в сімейних правовідносинах. Порівняльно-аналітичне право : електрон. наук. фах. вид. 2020. № 4. С. 274–280.
- 2. Khokhlova T. The institution of abuse of civil law: legal nature and historical context. Інститут зловживання в цивільному праві: правова природа та історичний контекст. Visegrad journal on human

rights. 2020. № 4. С. 136–141.

- 3. Хохлова Т. С. Форми зловживання правом: теоретико-правовий аспект. ScienceRise: Juridical Science. 2020. № 4. С. 23–28.
- 4. Хохлова Т. С. Міжнародно-правове та національне регулювання правових наслідків зловживання сімейними правами. Європейські перспективи . 2018. № 4. С. 158–164
- 5. Хохлова Т. С. Зловживання процесуальними правами у цивільному судочинстві. Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернівці, 18–19 жовт. 2018 р.). Чернівці, 2018. С. 192–194.
- 6. Хохлова Т. С. Поняття та основні ознаки зловживань правом в цивільних правовідносинах. Проблеми вдосконалення приватноправових механізмів набуття, передачі, здійснення та захисту суб'єктивних цивільних та сімейних прав присвяченої пам'яті проф. Ч. Н. Азімова та 20-річчю з дня створення кафедри цивільного права № 2 : матеріали наук.-практ. конф. (м. Харків, 29 листоп. 2019 р.). Харків : Право, 2019. С. 243–248.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111U 000963

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Явор Ольга Анатоліївна

2. Olha A. Yavor

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5461-6498

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Красицька Лариса Василівна

2. Larysa V. Krasyska

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9187-4445

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут правотворчості та науково-правових експертиз
Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 20063497

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, буд. 3, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кириченко Тетяна Сергіївна

2. Tetiana Kyrychenko

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8785-0475

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Надьон Вікторія Валентинівна

2. Viktoriia V. Nadon

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8240-7717

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава
Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Піддубна Вікторія Федорівна

2. Viktoriia F. Piddubna

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6532-9884

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Дашковська Олена Ростиславівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Дашковська Олена Ростиславівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лейба Людмила Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна